

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยเครื่องแบบลูกจ้างประจำ

พ.ศ. ๒๕๒๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ลูกจ้างประจำมีเครื่องแบบเป็นลักษณะเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและประหยัด คณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๒๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติของคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ลูกจ้างประจำ

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เครื่องแบบ” หมายความว่า เครื่องแต่งกายทั้งหลาย รวมทั้งเครื่องหมายต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างอื่น ที่ได้กำหนดให้ลูกจ้างประจำแต่ง

“ลูกจ้างประจำ” หมายความว่า ลูกจ้างประจำของส่วนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

ข้อ ๖ เครื่องแบบลูกจ้างประจำ มี ๒ ชนิด คือ

๖.๑ เครื่องแบบปฏิบัติงาน

๖.๒ เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ประเภท คือ

๖.๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๖.๒.๒ เครื่องแบบครึ่งยศ

๖.๒.๓ เครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๗ เครื่องแบบปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

๗.๑ หมวก

๗.๑.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

คือ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีประเภท
สีทึบ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมมาแข็งสีดำ สายรัดคางหนังหรือ
วัตถุเทียมมาแข็งสีดำมีตุ้มโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก
ข้างละ ๑ ตุ้ม ผ้าพับหมวกสีดำที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก
ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีประเภท
สีทึบ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทอง หรือปักด้วยด้ายหรือ
ไหมสีเหลือง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

๗.๑.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้หมวกอนุโลม
ตามหมวกของลูกจ้างประจำชาย แบบที่ ๒ แต่พับปีก

๗.๒ เสื้อ

๗.๒.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เสื้อ
 กอพับสี่ประเภทสีทึบแก่แก่แขนยาวรัดข้อมือ มีคُمที่ข้อมือข้างละ ๑ คุม หรือ
 แขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสายตัดคُمตามแนวอกเสื้อ ๕ คุม ระยะ
 ห่างกันพอควร มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็น
 กระเป๋าเสียมี่แถบอยู่ตรงกลางตามทางตั้งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบ
 ปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีอื่นใดไม่มีแถบกลาง
 กระเป๋าและใบปกกระเป๋าคือรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋าคือมุมปึก
 กระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม ท้ายปากกระเป๋าทิ้งสองข้างตัดคُمข้างละหนึ่งคุม
 สำหรับขัดใบปกกระเป๋าคือเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้า
 ทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอักษรด้วยสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาว
 ของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่
 กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายตัดคُمติดกับ
 ตัวเสื้อ

คُمที่ใช้กับเสื้อเป็นรูปกลมแบน ทำด้วย

วัสดุหรือโลหะสีเดียวกับเสื้อ

๗.๒.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ
 แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของลูกจ้าง

ประจำชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสี่ประเภท

สีทึบ สีสี่เดียวกับกระโปรงหรือกางเกง แขนสั้นผ่าอกเล็กน้อย ผ่าอก

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๗๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

ตลอด ติดคุมทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื้อ ๓ คุม ต่อด้านหน้าและด้านหลัง ยาวตามตัว มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เชาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มี ใบบอกกระเป๋าคิดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอแบะทั้งสองข้าง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะประดับ แพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์เทือกเสือด้านซ้ายก็ได้

๗.๓ อินทรธนู ให้ใช้อินทรธนูอ่อน มีเครื่องหมาย บนอินทรธนูสีเหลืองหรือสีทอง ตามแบบท้ายระเบียบ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร และมีวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน ในกรณีมีมากกว่า ๑ แถบ ให้เว้นระยะระหว่างแถบ ๖ มิลลิเมตร และให้ประดับดังนี้

๗.๓.๑ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวง การคลังกำหนดอยู่ในหมวดเงินเดือน และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตรา เงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในหมวดอื่น นอกจากหมวดเงินเดือนและหมวดแรงงาน และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำ ของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ (5050) แต่ไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือน ขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ มี ๑ แถบ

๗.๓.๒ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวง การคลังกำหนดอยู่ในหมวดเงินเดือน หรือหมวดอื่น ๆ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ (6,210) แต่ไม่ถึงขั้นต่ำของ อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๕ ยกเว้นหมวดแรงงานและ หมวดเงินเดือน มี ๒ แถบ (11,460)

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๗๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

๗.๓.๓ ลูกจ้างประจำซึ่งได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตรา
เงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ขงไป มี ๓ แถบ

สำหรับลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลัง
กำหนดอยู่ในหมวดแรงงานหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในหมวดอื่น ๆ และ
ได้รับค่าจ้างไม่ถึงขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒
ไม่มีเครื่องหมายอินทรธนู

๗.๔ กางเกง กระโปรง

๗.๔.๑ ลูกจ้างประจำชายให้ใช้กางเกงขายาว
สีประเภทสีทากี ไม่พับปลายขา

๗.๔.๒ ลูกจ้างประจำหญิงให้ใช้กระโปรงสีประเภท
สีทากี ยาวปิดเข่า หรือกางเกงขายาวสีประเภทสีทากี ไม่พับปลายขา

๗.๕ เข็มขัด

๗.๕.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เข็มขัดทำด้วย
หนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักสีดำ หัวเข็มขัดกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร
ยาว ๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน
มีครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด

๗.๕.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เข็มขัดทำด้วย
หนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักสีดำ หัวเข็มขัดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร
ยาว ๔ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน
มีครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด สำหรับเสื้อแบบที่ ๒ จะไม่ใช้เข็มขัด
ก็ได้

๗.๖ ร่องเท้า ถุงเท้า

๗.๖.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้ร่องเท้าหุ้มสันหรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมมาเน็งสีดำ แบบเรียบไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

๗.๖.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้ร่องเท้าหุ้มสันหรือรัดสัน ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมมาเน็งสีดำ ไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

๗.๗ เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีรูปเครื่องหมายอนุโลมตามแบบของเครื่องแบบข้าราชการ ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง หรือปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร.

๗.๘ บ้ายชื่อและตำแหน่ง ให้ระบุ ชื่อตัว ชื่อสกุล และตำแหน่งด้วยตัวหนังสือสีขาวบนบ้ายชื่อ พื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร และให้ติดทอกเสื้อเบื้องบนด้านขวา

ข้อ ๘ ส่วนราชการใดจำเป็นต้องกำหนดเครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำแตกต่างจากระเบียบนี้ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดขอทำความตกลงกับผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๙ เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

๙.๑ หมวก

๙.๑.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมมาเน็งสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑฟ้าให้ขนาดเล็ก ติดที่

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๗๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ฝาพื้นหมวกสีดำ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์
ปักตาสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

๕.๑.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้หมวกเก็บทรง
อ่อนพับปักสีขาว สายรัดคางสีทอง มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาด
เล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ฝาพื้นหมวกสีดำ ที่หน้าหมวกติดตรา
ครุฑพ่าห์ปักตาสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

๕.๒ เสื้อ

๕.๒.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการ
สีขาว ตามแบบของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์
ขนาดใหญ่ ๕ ดุม

๕.๒.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอเบาะ
สีขาวแบบคอแหลมหรือคอบ้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔
ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง
๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุม
สำหรับแบบเสื้อคอบ้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะ
เฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาว
ผูกฝาพับคอสีดำเงาบนกลาส

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์เทือกเสื่อเบองชาย หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ตามแต่โอกาส

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๗๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

๕.๓ อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูแข็ง ตามแบบทำระเบียบ กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของป่า พันสักหลาดสีดำ มีแถบ สีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ บัดคนสีทองลายดอกประจำยามและ ใบเทศ ติดทับเสียเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก และให้ประดับดังนี้

๕.๓.๑ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวง การคลังกำหนดอยู่ในหมวดกิ่งฝ่อ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของ อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในหมวด อื่น ๆ นอกจากหมวดกิ่งฝ่อและหมวดแรงงาน และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ แต่ไม่สูงกว่า อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ มีลายดอกประจำยาม และใบเทศ ๑ ข้อ

๕.๓.๒ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวง การคลังกำหนดอยู่ในหมวดฝ่อ หรือหมวดอื่น ๆ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ แต่ไม่ถึงขั้นต่ำของ อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๕ ยกเว้นหมวดแรงงานและหมวด กิ่งฝ่อ มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๒ ข้อ

๕.๓.๓ ลูกจ้างประจำซึ่งได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตรา เงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๕ ขึ้นไป มีลายดอกประจำ ยามและใบเทศ ๓ ข้อ

๕.๔ กางเกง กระโปรง

๕.๔.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้กางเกงขายาว สีขาวไม่พับปลายขา

๕.๔.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด ยาวปิดเข่า ปลายบาน เล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับเสื้อคอแบน

๕.๕ รongเท้า ถุงเท้า

๕.๕.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้รongเท้าหุ้มสัน หนึ่งหรือวัตถุเทียมหนังสีดำชนิดผูก แบบเรียบไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

๕.๕.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้รongเท้าหุ้มสัน หนึ่งหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ไม่มีลวดลาย ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

๕.๖ เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดง สังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ตามข้อ ๗.๗ คัดทอเสื่อดำหน้าทั้งสองข้าง

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๗๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบ^๕ และ
ให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ^๕

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗

พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร
รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
นายกรัฐมนตรี

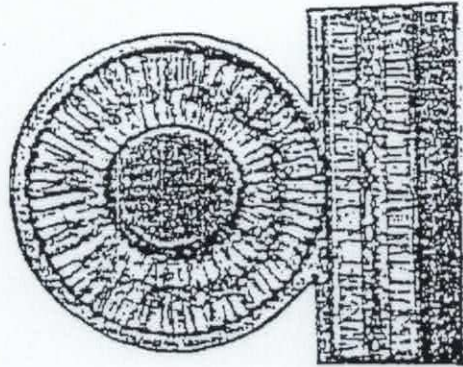
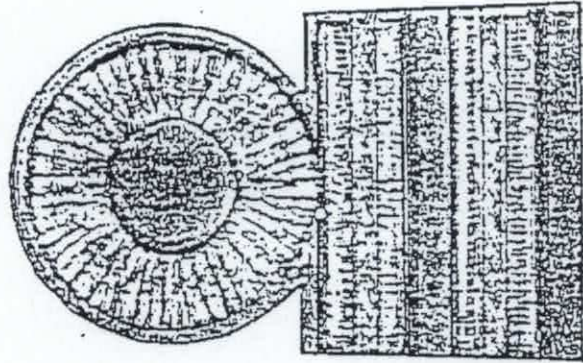
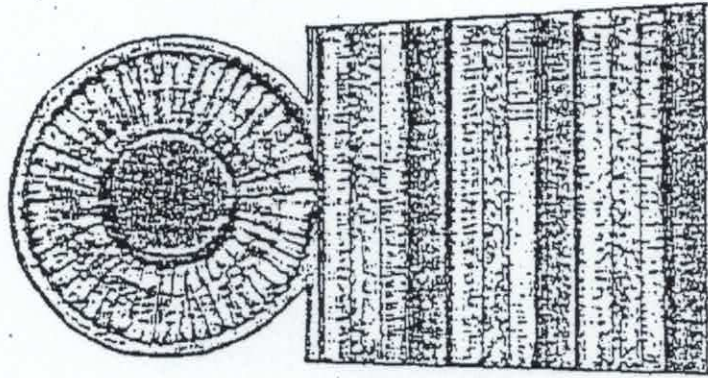
เงินเดือน

ระดับ ๖	//////	ไม่มีอินทระบุ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
ระดับ ๓	//////	ไม่มีอินทระบุ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
ระดับ ๒	//////	ไม่มีอินทระบุ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000
	//////	อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ	0000000000	0000000000

(หมวด)   แรงงาน   กิ่งมีมือ   มีมือ   ฐานาญการ (อื่น ๆ)

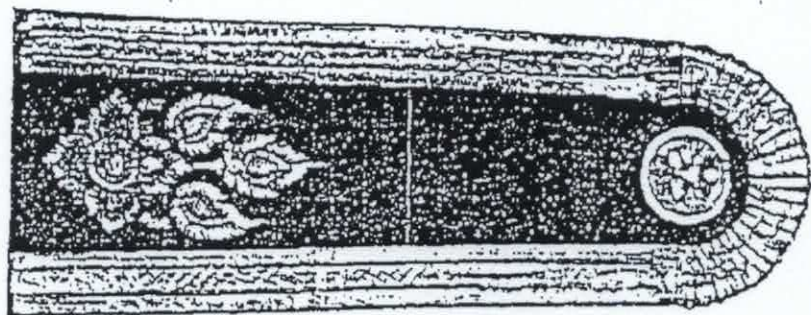
ลูกจ้างประจำ

- ////// = ไม่มีอินทระบุ
- ////// = อินทระบุ ๑ แถบ, ๑ ขอ
- ????? = อินทระบุ ๒ แถบ, ๒ ขอ
- //////// = อินทระบุ ๓ แถบ, ๓ ขอ

แบบที่ทรนข้อ ๑

๒๓-๑๑๑๑๑๑

แบบที่ ๑๐๐

